

Zarządzenie Nr A.021.20.2023
Prezesa i Dyrektora Sądu Rejonowego w Białymstoku
z dnia 20 lutego 2023 r.
w sprawie wprowadzenia Procedury obsługi i ewakuacji osób ze szczególnymi
potrzebami w Sądzie Rejonowym w Białymstoku

Na podstawie § 30 ust. 1 pkt 6, § 31 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 roku Regulamin urzędowania sądów powszechnych (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 2514), art. 6 pkt. e Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 2240) oraz na podstawie art. 2071 i art. 2091 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 1510) zarządza się, co następuje:

§1

Z dniem 1 marca 2023 r. wdrożone zostają Procedury obsługi i ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami - stanowiące Załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§2

Lista pracowników Sądu Rejonowego w Białymstoku, przeszkolonych i wyznaczonych do udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, stanowi Załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§3

Wskazuje się miejsca dostępności sprzętu ewakuacyjnego na terenie siedziby Sądu Rejonowego w Białymstoku:

- mata ewakuacyjna - w segmencie A, piętro I, II, III, IV (naprzeciw wind)
- krzeselka ewakuacyjne - klatki schodowe ewakuacyjne w segmentach A, B, C, piętro I, II, III, IV)

§4

Zarządzenie wraz z załącznikiem Nr 1 podlega publikacji na stronie internetowej Sądu, zaś z załącznikami Nr 1 i Nr 2 na stronie intranetowej Sądu.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania

Dyrektor
Sądu Rejonowego w Białymstoku

Elżbieta Roszkowska

Prezes
Sądu Rejonowego w Białymstoku

dr Paweł Dzienis

Procedury obsługi i ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami w Sądzie Rejonowym w Białymstoku

§1

Wstęp

1. Zgodnie z Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. (tj. Dz.U z 2022 r. poz. 2240) o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.
2. Podmiot publiczny jest zobowiązany do zapewnienia minimalnych wymagań służących dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie:
 - dostępności architektonicznej
 - dostępności cyfrowej
 - dostępności informacyjno- komunikacyjnej.

§2

Postanowienia ogólne

1. Sąd Rejonowy w Białymstoku, zwany dalej Sądem, zapewnia obsługę osób ze szczególnymi potrzebami.
2. Niniejsza procedura określa zasady postępowania pracowników Sądu Rejonowego w Białymstoku w przypadku obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, a także zachowania i postępowania pracowników w przypadku ewakuacji tych osób.

§3

Sposób kontaktu

1. Osoby ze szczególnymi potrzebami mogą skontaktować się z Sądem Rejonowym w Białymstoku:
 - pocztą na adres: Sąd Rejonowy w Białymstoku, ul. Mickiewicza 103, 15-950 Białystok,
 - drogą elektroniczną na adres e-mail: boi@bialystok.sr.gov.pl,
 - za pośrednictwem platformy ePUAP.
 - przy wykorzystaniu środków komunikacji internetowej poprzez skorzystanie z dostępnego na stronie internetowej sądu www.bialystok.sr.gov.pl kafelka

§4

Obsługa osób ze szczególnymi potrzebami

1. W przypadku przybycia do Sądu osoby ze szczególnymi potrzebami, pracownik ochrony kieruje osobę do Biura Obsługi Interesantów, które znajduje się na parterze budynku, segment C, na wprost od wejścia głównego, pomiędzy windami. Na korytarzu BOI obok wind wydzielona jest strefa dla interesantów, wyposażona w miejsca siedzące i stoliki. Do BOI prowadzą szerokie rozsuwane automatyczne drzwi, które umożliwiają dogodny wjazd dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W BOI znajduje się stanowisko Nr 7 przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych.
 - W przypadku przyjęcia rozmowy telefonicznej lub nawiązania innego rodzaju kontaktu z osobą ze szczególnymi potrzebami, rozmowa lub wiadomość kierowana jest do wyznaczonego pracownika.
 - W przypadku, gdy osoba ze szczególnymi potrzebami wymaga obsługi w oddzielnym pomieszczeniu tzw. pomieszczeniu wyciszenia, Sąd zapewnia taką możliwość w pokoju naprzeciwko BOI, Sali konferencyjnej lub innym pomieszczeniu do tego przystosowanym.
 - Osoba ze szczególnymi potrzebami ma prawo wejścia do Sądu wraz z psem asystującym lub psem przewodnikiem. Pracownik ochrony może poprosić właściciela psa o okazanie dokumentów potwierdzających, że pies jest psem przewodnikiem lub psem asystującym.

§5

Komunikacja bezpośrednia z osobą ze szczególnymi potrzebami

Osoby niepełnosprawne oraz doświadczające trudności w komunikowaniu się mogą realizować swoje sprawy w sądzie, za pośrednictwem Biura Obsługi Interesantów (BOI) przy wykorzystaniu niżej wymienionych usprawnień i możliwości:

1. Tłumacza języka migowego on-line - w BOI znajduje się stanowisko Nr 7 przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych wyposażone w komputer z możliwością połączenia on-line z tłumaczem języka migowego.
2. Pętli indukcyjnej - osoby niesłyszące lub słabo słyszające mogą skorzystać z pętli indukcyjnej, która wspomaga słuch u osób korzystających z aparatu słuchowego. Pętle indukcyjne udostępnione są w pomieszczeniach: Biuro Obsługi Interesantów (C002), Kasa (A004), Ogólne Biuro Podawcze (A022), Biuro Podawcze KW, KRS, RZ (A015), Czytelnia Akt (A110).
3. Przybycia z osobą przybraną (opiekun/przewodnik), wybraną przez osobę niepełnosprawną

lub niesłyszącą. Opiekun winien być pełnoletni (skończone 18 lat), a w przypadku osoby niewidomej – przewodnik musi mieć ukończone 13 lat. Zadaniem osoby przybranej jest pomoc w załatwieniu spraw w sądzie. Z pomocy osoby przybranej nie można skorzystać w sytuacji, gdy informacje, które mają być przekazane są prawnie chronione ze względu na ochronę informacji niejawnych. W takiej sytuacji dostęp do tych informacji przysługuje wyłącznie osobie, której te informacje dotyczą.

4. Przybycia z psem asystującym/psem przewodnikiem, który towarzyszy osobie z niepełnosprawnością, wykonując dla niej specjalne zadania. Pies musi być odpowiednio wyszkolony i odpowiednio oznaczony certyfikatem, widocznym na uprzęży psa asystującego/psa przewodnika i zawierającym oznakowania:

- miejsce i datę wydania certyfikatu,
- numer i datę wpisu do rejestru prowadzonego przez Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- rasę, imię oraz datę urodzenia psa,
- imię i nazwisko osoby z niepełnosprawnością, której pies będzie służył,
- podstawę prawną wydania certyfikatu oraz pieczęć i podpis podmiotu wydającego certyfikat.

§6

Sposoby zachowania i postępowania pracowników w przypadku ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami

1. Każda osoba będąca pracownikiem Sądu Rejonowego w Białymstoku, która zauważyła pożar lub uzyskała informację o pożarze lub innym zagrożeniu, obowiązana jest zachować spokój, nie dopuszczając do paniki, oraz:
 - zaalarmować wszystkie osoby znajdujące się w sąsiedztwie niebezpiecznego zdarzenia narażone na jego skutki,
 - powiadomić swojego bezpośredniego przełożonego,
 - postępować zgodnie z ogólnymi przepisami ppoż.
2. W przypadku ogłoszenia ewakuacji, za bezpieczne dotarcie osoby ze szczególnymi potrzebami do wyznaczonego punktu zbiórki poza strefę zagrożenia odpowiada pracownik obsługujący, będący w bezpośrednim kontakcie z tą osobą. Natomiast inni pracownicy są zobowiązani do pomocy w bezpiecznym przemieszczaniu takiej osoby do punktu zbiórki. Pracownik opuszczający swoje stanowisko pracy zobowiązany jest do udzielenia pomocy w ewakuacji osoby z niepełnosprawnością, którą zauważy w trakcie ewakuacji.

3. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tej części obiektu, w której powstał pożar lub te, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia. Wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności powinny być osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
4. Osoby niepełnosprawne ruchowo oraz z dysfunkcjami wzroku należy ewakuować przenosząc je na rękach, krzesłach, kocach lub innym sprzęcie przeznaczonym do ewakuacji osób.
5. Jeżeli droga ciągami komunikacyjnymi (korytarze, klatki schodowe) może być niebezpieczna z powodu np.: dużego zadymienia lub wysokiej temperatury należy wybrać pomieszczenie do ukrycia się i bezpiecznego oczekiwania na pomoc straży pożarnej. Pomieszczenie to powinno być oddalone od źródła ognia i dymu. Drzwi pomieszczenia lub okna w razie konieczności należy uszczelnić kocem lub odzieżą. Należy powiadomić zarządzającego ewakuacją lub służby, że w pomieszczeniu są osoby, które oczekują na pomoc.

SPOSOBY KOMUNIKOWANIA SIĘ Z OSOBAMI Z DYSFUNKCJAMI WZROKU

- 1) Podczas ewakuacji, nawiązanie kontaktu fizycznego winno być poprzedzone uprzedzeniem o tym osoby niewidomej, poprzez nawiązanie kontaktu słownego (wskazanie imienia, krótki opis sytuacji).
- 2) Z uwagi na fakt, że osoba niewidoma korzysta ze swoich rąk dla utrzymywania równowagi, należy pamiętać, aby nie chwytać jej za rękę, nie szarpać, nie łąpać za laskę, nie popychać i nie przesuwac. Jeśli chcemy taką osobę poprowadzić, należy zaproponować jej swoje ramię, aby umożliwić ustawienie się z tyłu i chwycenie dłonią nieco powyżej łokcia. W ten sposób osoba niewidoma będzie mogła doskonale orientować się w wykonywanych ruchach.
- 3) Poruszając się z osobą niewidomą, asystent zawsze i wszędzie idzie pierwszy, a osoba niewidoma pół kroku za nim.
- 4) Ważne jest obserwowanie zarówno ziemi przed sobą i osobą niewidomą, jak i przestrzeni obejmującej tułów i głowę osoby niewidomej. Pozwoli to na uchronienie przed zahaczeniem o jakiegokolwiek elementy wiszące, stojące, wystające poza obrys budynku, etc.
- 5) W przypadku przechodzenia przez ciasne przestrzenie (np. w wąskie drzwi), istotne jest

sygnalizowanie tego osobie niewidomej słownie oraz przez wysunięcie łokcia w tył, celem umożliwienia jej schowania się za plecami prowadzącego i pokonanie drogi „gęsiego”. Ważne jest przy tym opisywanie otoczenia i wskazywanie na przeszkody, np. schody „w górę”, „w dół”.

- 6) Przy przechodzeniu przez drzwi, należy umożliwić osobie niewidomej znalezienie się po stronie zawiasów. Należy odpowiednio wcześniej poinformować o takim manewrze i konieczności zmiany trzymanego ramienia. Otwierając drzwi, umożliwiamy osobie niewidomej, zabezpieczenie twarzy wolną ręką, złapanie skrzydła drzwi, a następnie ich zamknięcie.

Osoba niewidoma nie ma potrzeby wieszać się na twoim ramieniu przewodnika, ani bardzo mocno zaciskać dłoni. Przy ostrzeganiu osoby niewidomej, róbmy to w sposób konkretny. Sam okrzyk „uważaj!” nie pozwoli osobie niewidomej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić, czy coś przeskoczyć.

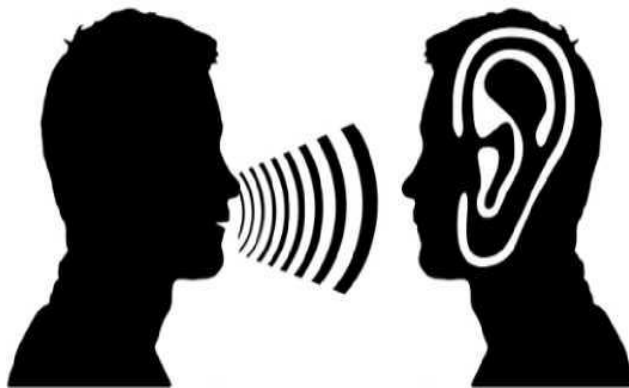
Podczas ewakuacji osób z dysfunkcjami wzroku należy pamiętać, że:

- u osób tych, zmiany zachodzące w szybkim tempie powodują dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niemożność działania,
- osoba niewidoma nigdy nie widziała pogorzeliśka, rumowiska, ognia, sprzętu ratowniczego,
- osoba ta nie reaguje na wizualne efekty towarzyszące zagrożeniom,
- osoby z dysfunkcjami wzroku mają dobrze rozwiniętą pamięć przestrzenną najbliższego otoczenia, dlatego w przypadku usłyszenia komunikatu o ewakuacji, będą najprawdopodobniej kierowały się drogą, którą znają, a która może prowadzić np. do ogniska pożaru, stąd tak ważne jest wskazanie asystenta osoby niepełnosprawnej,
- osoby z dysfunkcjami wzroku mają trudność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce.

SPOSOBY KOMUNIKOWANIA SIĘ Z OSOBAMI Z DYSFUNKCJAMI SŁUCHU

- 1) Podczas ewakuacji osoby głuche i osoby niedosłyszące będą potrzebowały wsparcia w sytuacji zagrożenia głównie w komunikacji, przekazaniu informacji i sprawdzeniu, czy została zrozumiana. W przypadku osób głuchych czy osób niedosłyszących stosowanie komunikatorów dźwiękowych jest mało skuteczne albo wręcz bezskuteczne.
- 2) Komunikacja z osobami z dysfunkcjami słuchu musi być realizowana za pomocą specjalnych środków powiadamiania o zagrożeniu. W głównej mierze konieczny będzie kontakt osobisty. Pomocne może być również przekazanie informacji przy wykorzystaniu formy pisemnej.

- 3) Rozpoczęcie mówienia do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, powinno być poprzedzone upewnieniem się, że nawiązany został kontakt wzrokowy. W zależności od sytuacji można zamachać ręką, dotknąć jej ramienia. Należy mówić z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy. Jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzamy go, a ujmujemy komunikat w inny sposób.

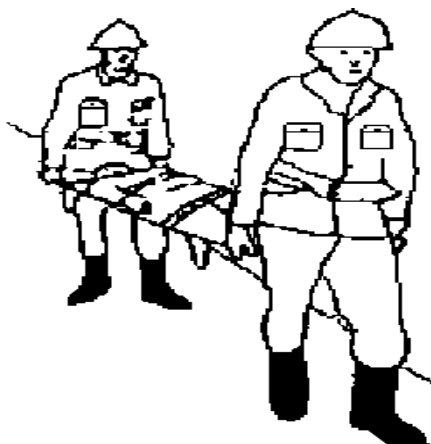

Podczas ewakuacji osób z dysfunkcjami słuchu należy pamiętać, że:

- osób tych nie poinformujemy o zagrożeniu za pomocą DSO (dźwiękowy system ostrzegawczy), informacji głosowych, syren, głośników,
- osoby te czytają z ust lub rozmawiają w języku migowym,
- osoby te mogą mieć problem w przekazaniu informacji o swoim stanie zdrowia,
- z osobami tymi będzie utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu.

SPOSOBY EWAKUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH RUCHOWO I Z DYSFUNKCJAMI WZROKU

Przenoszenie ratowanych osób z dysfunkcjami ruchu i w razie potrzeby z dysfunkcjami wzroku (przy dużym zagrożeniu) może się odbyć przy zastosowaniu jednego z poniższych sposobów:

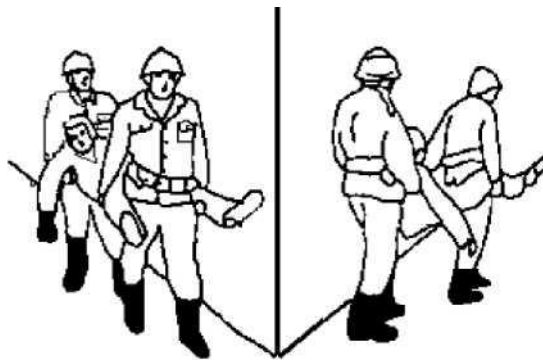

Rys. 1

Ewakuacja poszkodowanego przez dwie osoby przy użyciu noszy/maty.

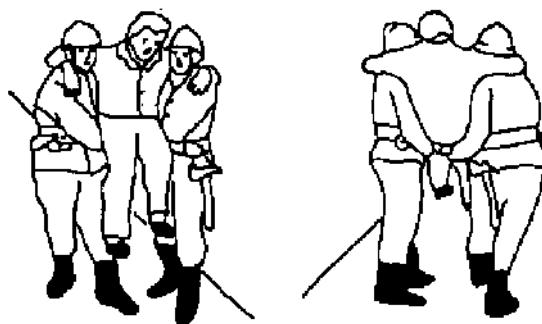
Rys. 2

Chwył „kończynowy” - jeden z ratujących chwytą ewakuowanego pod pachy, stojąc od strony jego głowy, a drugi pod kolana, stojąc tyłem do ratowanego. Ewakuowanego wnosi się nogami do przodu.

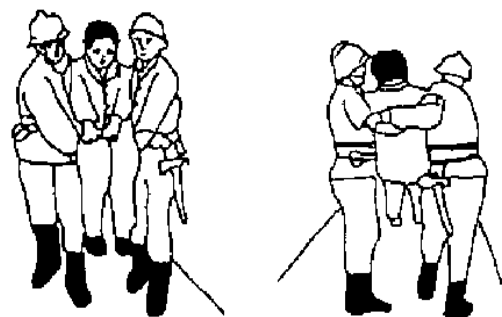
Rys. 3

Przenoszenie „na stołeczku” - ratownicy odpowiednim uchwytem dłoni tworzą siedzenie z rąk, na których siada ratowany, trzymając ratowników za szyję. Ratownicy lekko zwróceni do siebie, ukośnie do kierunku ewakuacji, wnoszą ratowanego.

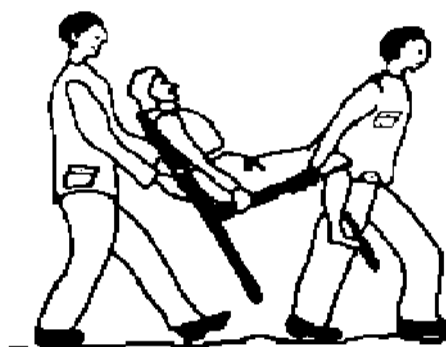
Rys. 4

Przenoszenie „chwytem huśtawkowym” - ratownicy chwytają się za ręce „zewnętrznie”, wkładając je pod siedzenie ratowanego, rękami „wewnętrznymi” po wzajemnym uchwycie na wysokości łokcia zabezpieczają ratowanego od tyłu, tworząc wsparcie na wysokości górnej części jego pleców.

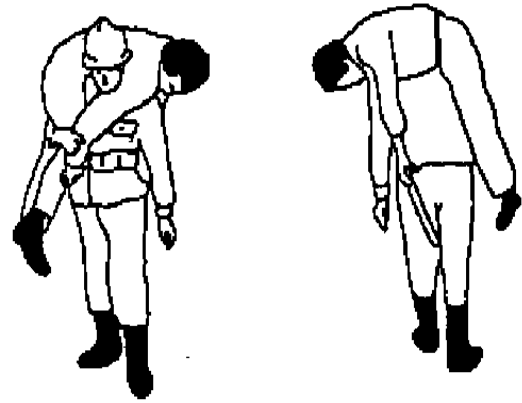
Rys. 5

Wynoszenie osób przy zastosowaniu „stołeczka” może mieć miejsce wówczas, gdy ewakuowany jest w stanie pomagać sobie rękami. Chwył „huśtawkowy” stosuje się w wypadku ratowania osób, które doznały obrażeń jednej lub obu rąk i nie mogą trzymać się za szyję ratowników

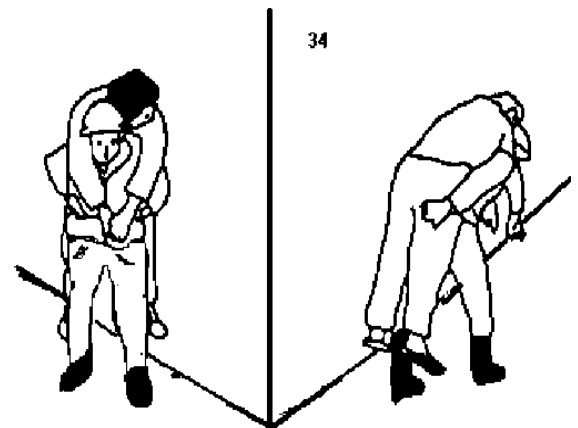
Rys. 6

Przenoszenie „chwytym strażackim” - polega na tym, że ratowany po odpowiednim chwycie wstępnym wykonanym przez ratującego, znajduje się w poprzecznym ułożeniu - zwisając na jego barkach. Ratujący ma jedną rękę przełożoną pomiędzy nogami ratowanego, trzymając go za rękę na wysokości nadgarstka, druga ręka ratowanego zwisa swobodnie z tyłu. Ratujący ma również drugą rękę wolną i może jej użyć np. do przytrzymania się poręczy schodów, bocznic drabiny itp.

Rys. 7

Podczas przenoszenia „uchwytem tłumokowym” - ratowany zakłada ręce od tyłu przez ramiona ratownika, aby zwisały one na piersi ratującego. Ciało powinno spoczywać na plecach ratownika w taki sposób, aby nogi zwisały 15 - 20 cm nad ziemią. W określonych wypadkach ratujący przytrzymuje zwisające ręce przenoszonego. Może też czynić to ręką, używając drugiej do lepszego ułożenia i przytrzymania ratowanego na plecach lub złapania się poręczy, np. przy schodzeniu po schodach.

Rys. 8

Przenoszenie „chwytym na barana” - ratowany leży na plecach ratownika i przytrzymuje się rękami za jego szyję. Ratujący podchwyttem pod kolana przytrzymuje ratowanego w ten sposób, aby środek ciężkości ratowanego znajdował się na wysokości krzyża ratującego. Ratownik, podobnie jak w wypadku chwytu „tłumokowego” jest lekko pochylony do przodu.

W przypadku małego zagrożenia (np. niewielkie zagrożenie chemiczne, ekologiczne, rozszczelnienie instalacji grzewczej w budynku itp.) ewakuację osób niewidomych należy przeprowadzić według zasad opisanych jako „Sposoby komunikowania się z osobami z dysfunkcjami wzroku”. Asystent osoby niepełnosprawnej spokojnie wyprowadza niewidomego do bezpiecznego miejsca, bo jest na to czas.

§ 7

Postanowienia końcowe

Każdy pracownik Sądu, niezależnie od niniejszej procedury, mając na uwadze zapisy Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, ma obowiązek okazania wszelkiej pomocy osobom ze szczególnymi potrzebami z poszanowaniem ich godności.

Dyrektor
Sądu Rejonowego w Białymstoku

Elżbieta Roszkowska

Prezes
Sądu Rejonowego w Białymstoku

dr Paweł Dzienis